

Mitt möte med Omar Mustafa

Första gången jag mötte Omar Mustafa var i en dialoggrupp för muslimer och kristna från Mellanöstern. Det är människor som har växt upp i Sverige med berättelser om varandra som svurna fiender. Den gången hade en moské attackerats i en förort till Stockholm. Imamen fanns med och han uttryckte sin oro över fientligheten mot muslimer i Sverige. De kristna syrianerna i rummet kände sig orättvist utpekade och värjde sig mot det som de uppfattade som tysta anklagelser.

Jag minns hur varsamt Omar Mustafa och den kristne prästen vägledde oss i samtalet genom den här minerade terrängen. De bad oss att lyssna på varandra utan att omedelbart argumentera mot det ena eller det andra. Vi lyssnade på den kristna kvinnan från östra Turkiet som berättade om folkmordet för hundra år sedan som nästan utplånade den kristna befolkningen i många byar och städer. Hur sorgen över våldet och massakrerna har gått i arv och fortfarande är levande verklighet i hennes familj och släkt i Sverige. Efter en stund gick ordet vidare och en av muslimerna i gruppen berättade hur samma händelse har återgetts i hans kultur och tradition.

Så satt vi där med helt olika berättelser som direkt motsäger varandra. Men vår uppgift var inte att komma överens, påminde oss samtalsledarna. Vi behövde bara sitta tillsammans runt bordet. Genom att vara i samma rum och lyssna till den andra sidans berättelse visar man respekt för varandra som individer. Det kan man göra utan att dela varandras åsikter eller synsätt. Dialogen syftar ju till att skapa äkta möten mellan människor av motsatta meningar.

Det märkliga var det som hände efter en stund i rummet. Konflikten fanns kvar men nu upptäckte vi att Omar och kristna Maria hade gått i samma skola utanför Stockholm och hade en massa gemensamma bekanta. Efter en stund handlade samtalet om likheter mellan kristen och muslimsk tro. När vi så småningom avslutade mötet efter att ha lyssnat på alla fanns det en värme i rummet. Det var som om samtalet hade öppnat för en gemenskap innanför åsiktsskillnaderna.

Till vardags jobbar både Omar Mustafa och jag med folkbildning i var sitt studieförbund. Han jobbar med muslimer och jag med kristna traditioner av olika slag. Många av våra medlemmar har kort bakgrund i Sverige och liten eller ingen erfarenhet av demokrati. Vi kan aldrig förutsätta att vi har samma värderingar eller synsätt när vi möts. Det är därför vi behöver mötesplatser där vi kan söka det gemensamma – inte proklamera det ovanifrån.

Sökandet är ömsesidigt. Det är då det kan hända som poeten Tomas Tranströmer har satt ord på i dikten:

”Två sanningar närmar sig varann,
en kommer inifrån, en kommer utifrån,
och när de möts har man en chans att få se sig själv.”